

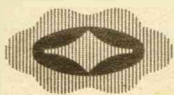
PANORAMA

GEILLUSTREERD
:: WEEKBLAD ::

PRIJS BIJ
NUMMERVERKOOP
10 CENT

VOOR BELGIË
20 CENTIEMEN

UITGAVE VAN A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
REDACTIE EN ADMINISTRATIE: DOEZASTRAAT 1 :: TELEFOONNUMMER 1 :: LEIDEN

IN DE VRIJHEIDSSTAD

DOOR JOH. H. BEEN

(foto's Vreedenburgh).

Een zeer zeldzame en eigenaardige plaat van Lumey, Graaf van der Marck, hem voorstellende bij de inneming van den Briel op 1 April 1572.

IT de Middeleeuwen dagteekent het versje van het paardeke met zijn vlassen staardeke, dat naar den Briel reed om visch. Nog herinneren de breede kaaien en het groote, voor een kleine gemeente veel te groote havenstelsel, aendien tijd van grooten bloei en steeds toenemende welvaart voor de hoofdstad van de landen van Voorne. Toen ontmoetten in den zomer op dat gedeelte dier eilanden de schipper uit Zweden en Noorwegen de kooplieden van de kusten van Bretagne en Portugal, en de Engelschen ruilden er hunne waren in tegen de gulden voortbrengselen, die de Duitsche bewoners uit de Rijnstroken van de oevers dezer met wijngaardranken omkranste rivier mede-brachten.

Allerlei talen werden er gehoord, en, alsof bij zulk een spraakverschil immer een torenbouw moet behooren, zoo verrees in dat tijdperk aan den wijden Maasmond de prachtige kathedraal, welke, evenals de toren van Babel, onvoltooid zou blijven, en door een verstrooiing der veel-talige tijdgenoten gevolgd zou worden.

Door verschillende omstandigheden — als daar zijn: watervloeden, groote branden, verzanding in de verschillende waterwegen, een verplaatsing in den trek der haringscholen, die niet meer langs de kust van

IN HET MUSEUM.

Het bekende opschrift geflankeerd door geuzenvlaggen. Daarachter trom en vaandels enz. van de Geuzen.

Schonen maar langs Schotland ging, oorlogen en schipbreuken — verdween de welvaart en daalde den Briel zoodanig van zijn groote hoogte, dat zelfs de regeering van koning Philippus van Spanje ten opzichte van de belasting een uitzondering maakte voor de zwaar geteisterde landen van Voorne. Er werden

namens hem een paar Commissarissen tot onderzoek van den toestand afgezonden, en hun verslag, dat nog in wezen is, geeft den indruk, dat den Briel op dat tijdstip een verloren post was. En wat het strategisch belang van de vesting betrof, deze werd door een uitnemend militair als de Hertog van Alva zoo gering geacht, dat hij een paar jaar later, en wel in den winter van 1571 op 1572 er het garnizoen uit terugtrok, omdat hij dat in Utrecht, ter inning van den Tienden Penning, beter gebruiken kon. De hulp voor de Nederlanders kon uit het Oosten komen, waar de Prins te Dillenburg zonder geld en zonder leger zijn tijd maar moest afwachten, of uit het Zuiden, uit Frankrijk, waar de godsdienstoorlogen telkens van aanzicht wisselden. Maar uit het Westen, waar de branding van de Noordzee toch het lied bruiste van vrijheid en kracht, waar, op die zee, nog geen driehonderd piraten het Alva alleen wat lastig konden maken, op de manier zooals de muggen dat kunnen doen op een zomeravond . . ., uit het Westen verwachtte de toch anders zoo schrandere Hertog geen hulp voor het onder zijn straf bestuur weggrimpende volk der Nederlanden.

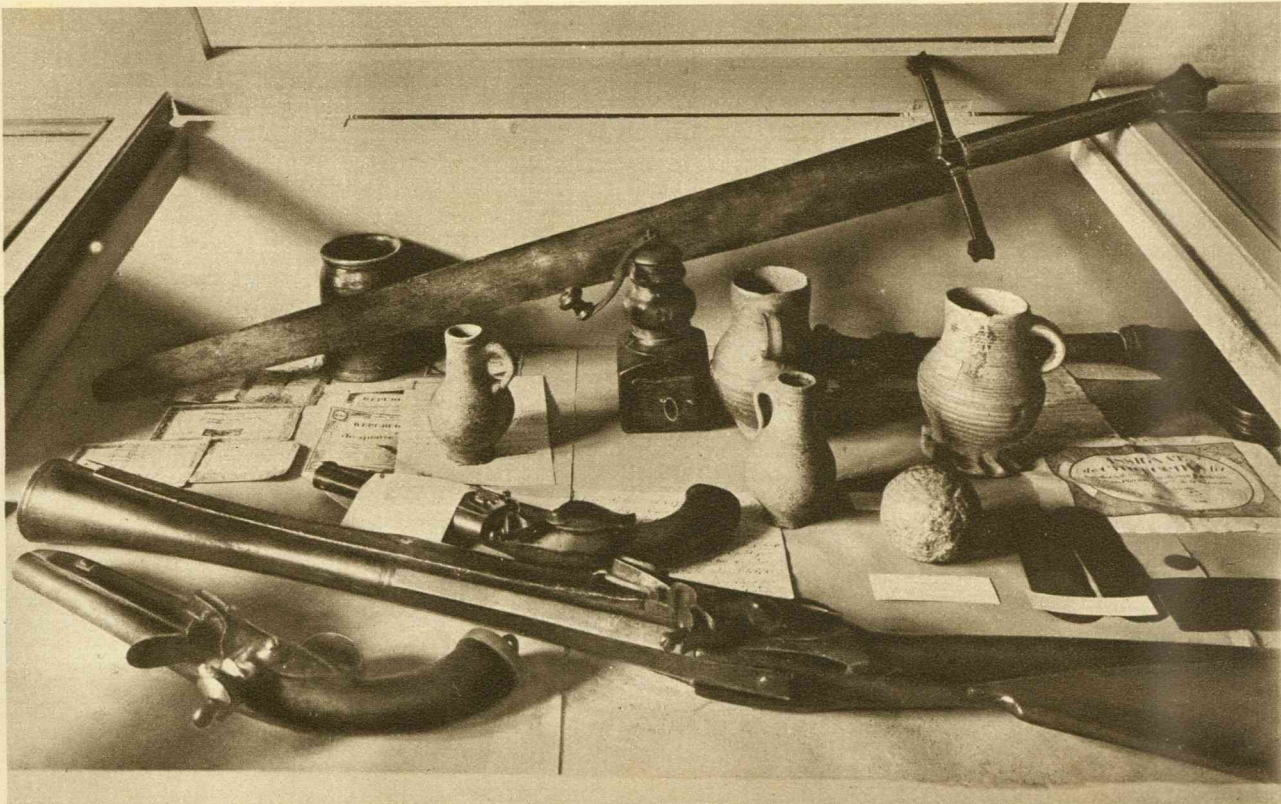
Toen, plotseling, is het geringe en weggeworpene uitgekozen om een heerlijk teeken van ongedachte uitredding te worden.

„'t Is niets,” zei Alva, toen hij, te Brussel bezig met het ophangen der om den Tienden Penning „werkstakende” winkeliers, de tijding vernam van het innemen van den Briel door de Watergeuzen.

Dit „niets” van Alva . . . was het feit, dat op den onvoltooiden Brielschen toren een vlag was geplant, tot op dit oogenblik zwervende langs de zeeën.

Het overblijfsel van het in 1572 verwoeste Brigittaklooster: een gothisch poortje in zeer vervallen toestand.

EEN ZEER INTERESSANTE VITRINE IN HET MUSEUM.

Hierin bevinden zich o.a. een „zwaard van den gerechte”, een geuzenroer, en een geuzenpistool, voorwerpen van het admiraalschip van Tromp enz.